Kötelességeink a technikai színvonal emelésében

Írta: Perédi Károly, az Országos Találmányi Hivatal elnöke

A Magyar Dolgozók Pártjának Központi Vezetősége folyó hó 9-én és 10-én kibővített ülést tartott, amelyre meghívót kaptak a termelésben kitűnt élenjáró fizikai dolgozók, műszakiak és pártfunkcionáriusok is. Mekis József elvtárs terjesztette elő az ipar további technikai haladásáról szóló beszámolót és határozati javaslatot. Ebben részletesen felsorolta a gazdasági és műszaki vezetők, valamint a pártszervezetek legfontosabb feladatait a termelés technikai színvonalának eddiginél gyorsabb ütemű emelésében. Egyben meg is jelölte a népgazdasági szempontból legfontosabb iparági műszaki fejlesztési feladatokat. Részletesen megszabta a munka termelékenységének magasabb fokra való emelésével, a termékek önköltségének csökkentésével és a minőség javításával összefüggő állami feladatokat, azok végrehajtásának módját, útmutatást adott az ipari termelés gazdasági vezetői és a pártszervezetek számára a műszaki színvonal emelésére irányuló munkájukhoz.

A beszámoló során Mekis elvtárs kitért az újítómozgalom nagy fontosságára a műszaki fejlődésben és rámutatott az utóbbi időben a mozgalom megjavítására hozott helyes intézkedésekre, továbbá a mozgalom újabb fellendülésére a márciusi határozatok óta. De két komoly hiányosságra is felhívta a figyelmet. Az egyik az, hogy egyes újítások bevezetése még mindig sokáig elhúzódik, a másik pedig, hogy a tapasztalatcsere még mindig gyermekcipőben jár.

Az 53/1955 (VIII. 25.) MT számú újítási rendelet egyik fő célja az újítói és feltalálói tevékenységnek a műszaki színvonal emelésére való fokozottabb irányítása. November hó végéig az egyes minisztériumoknak ki kell adniok az új rendelet végrehajtására vonatkozó utasításokat. Mindezeknél fogva szükségesnek tartom ezúton is felhívni érdekelt állami szerveink és újítóink figyelmét azokra a már esedékes kötelességeikre, amelyek a technikai színvonal emelése érdekében az új rendelet alapján reájuk hárulnak. Ezek a kötelezettségek teljesen összhangban vannak azokkal az útmutatásokkal, amelyeket a Központi Vezetőség folyó hó 9-én és 10-én tartott kibővített ülésén számunkra adott. Milyen kérdések merülnek fel feladatainkkal kapcsolatban?

A közel három hónappal ezelőtt megjelent új rendelet előírásai szerint készülnek-e az 1956. évi újítási feladattervek? Érvényesítik-e azokat az irányelveket a feladattervek kitűzésénél, amelyek szerint az újításnak a népgazdasági eredmény biztosítása mellett javítania is kell a minőséget? Kitűztek-e olyan feladatokat ezekben a tervekben az egymással kooperáló vállalatok, hogy a minőség megjavításával csökkenjenek a továbbfeldolgozó vállalat termelési költségei? Felhívták-e a dolgozók figyelmét arra, hogy az ilyen megoldásokért az eddiginél 50 százalékig terjedő mértékben magasabb díjazás jár? Tartottak-e olyan termelési értekezleteket, amelyeken az újítási előadó ismertette a rendelet új, ösztönző rendelkezéseit? Előkészítették-e a bevezetésre váró újítások megvalósításához szükséges, megfelelő műszaki rajzokat? Megállapították-e, hogy milyen módon fogják lebonyolítani az újítások kivitelezésénél felmerülő túlmunkák szabályos díjazását?

Ismeri-e kellőképpen a főmérnök és a főkönyvelő azt a kötelességét és az ezzel kapcsolatos felelősségét, hogy ezentúl írásban kell közös nyilatkozatot adniok abban az esetben, ha valamely újítást eszmeileg kívánnak díjazni azért, mert a népgazdasági eredmény forintban való kiszámítása nem lehetséges? Intézkedtek-e már aziránt, hogy az eszmei díjak kifizetése ezentúl ugyanolyan ütemben történjék, mint a kalkulációs alapon megállapított díjaké? A vállalatok igazgatói intézkedtek-e már aziránt, hogy a népgazdasági eredményeket ezentúl az újítások és találmányok népgazdasági eredményének méréséről és elszámolásáról szóló 14/1955. (VIII. 28.) PM számú rendelet előírásai szerint tartsák nyilván? Átvizsgálták-e az 1955-ben kiírt feladattervekben? A fontos, de meg nem oldott feladatok további sorsát eldöntötték-e? Intézkedtek-e abban a tekintetben, hogy a minisztérium útján ezek a feladatok mégis megoldást nyerjenek, akár az MTESZ, a Tudományos Akadémia, akár pályázatok vagy nemzetközi tapasztalatcsere segítségével?

Tettek-e olyan lépéseket, hogy a fontos, de meg nem oldott újítási feladattervi problémákat például a Műszaki Könyvtárban fellelhető kb. 5 millió külföldi szabadalmi leírás vagy a megfelelő szakirodalom felhasználásával oldják meg? Az idegen nyelvet bíró műszakiaknak ebbe a munkába való bekapcsolását megszervezték-e? Ismertették-e a dolgozókkal a bevezetésben kiválóan közreműködők jutalmazására vonatkozó új rendelkezést? Megtárgyalták-e a helyi szakszervezet vezetőivel, hogy mely javaslatok megvalósításának kapcsán és miképpen fogják ezt a rendelkezést folyamatosan végrehajtani? Tudják-e a dolgozók, hogy a tapasztalatcsere díjakat ezentúl a bevezetéstől számított két évig kapják majd, egy év helyett? Tisztában vannak-e a műszakiak azokkal az új intézkedésekkel, amelyek világosan rendezik a munkaköri, illetve hatásköri kötelezettség határait?

A minisztériumok iparigazgatóságai felkészültek-e arra, hogy az újításokkal való foglalkozás ezentúl a gazdasági munka szerves részét képezi? Megállapították-e azt az ügymenetet, amely biztosítja a nagy jelentőségű újítások tervszerű bevezetését és a bevezetés anyagi előfeltételeinek e téren való biztosítását? Eldöntötték-e, hogy milyen módon fogják ezentúl nyilvántartani a nagy jelentőségű újításokat? Megkezdték-e a legjelentősebbek bevezetésére vonatkozó intézkedési tervek elkészítését? Kitűzették-e műszaki tanács ülésére az 1956. év elején bevezetendő újításokra vonatkozó javaslatokat? Megfelelően beépítették-e az egyes jelentősebb, elfogadott javaslatok megvalósítását az 1956. évi műszaki fejlesztési tervekbe? Gondoskodtak-e, illetve megszervezték-e a minisztériumi tapasztalatcsere mozgalmat? Kijelölték-e azt a szervet, amely gondoskodik a leírások lektorálásáról, a sokszorosításról, szétküldésről, a bevezetés ellenőrzéséről stb.? Tettek-e intézkedést arra vonatkozólag, hogy az OTH által elfogadási nyilatkozatra megküldött találmányi bejelentésekre rövid idő alatt történjék nyilatkozat? Intézkedtek-e a műszaki főosztályok, hogy az 1956. évi 0,5%-os pénzügyi keret felhasználásánál képzendő tartalék mekkora része szolgáljon a nagyjelentőségű újítások és találmányok megvalósításának anyagi fedezetére, stb., stb.

Ezeket a kérdéseket még tovább lehetne sorolni. Úgy vélem, nem volt felesleges őket felvetni. Kell, hogy az újítók és főleg az érintett szervek ezirányú kötelességeiket pontosan ismerjék, hogy az új rendelet előírásainak megfelelően időben történhessék meg mindaz, ami a mozgalom további fellendülését van hivatva biztosítani, s aminek a termelés technikai színvonala eddiginél gyorsabb ütemű emeléséhez érezhetően kell hozzájárulnia.